

# Presentació

JOANDOMÈNEC ROS

President de l'Institut d'Estudis Catalans

Benvinguts a aquestes Jornades de debat sobre la COVID-19, que aplega aportacions de totes les seccions de l'Institut d'Estudis Catalans. Per mi, hi ha diversos aspectes a destacar en relació amb aquestes Jornades. Per començar, que l'IEC està amatent als temes d'interès ciutadà, com és el cas de la pandèmia que ens afecta des de ja fa gairebé dos anys, i no solament en els temes que solen ser objecte d'estudi acadèmic per part dels seus membres, des de la història fins al patrimoni artístic, natural i lingüístic. Quan cal, l'Institut prepara documents experts dirigits tant a la comunitat acadèmica com a la societat en general.

Aquestes Jornades també mostren que hi ha temes que es poden abordar col·lectivament, des de les diverses experteses dels membres de l'Institut. Tot i que la COVID-19 necessita un tractament biològic, sanitari, clínic bàsic, les seves derivades afecten molts altres camps d'estudi, des de l'econòmic fins al lingüístic, des del legislatiu fins a l'històric i a l'ambiental, entre d'altres, i en tots aquests àmbits els nostres experts hi poden dir la seva.

També demostren que podem ser relativament ràpids organitzant debats quan la situació ho demana. Les Jornades es desenvoluparen durant el mes de maig d'enguany i en pocs mesos s'ha enllestit aquesta publicació, pensada per apropar a la societat el coneixement que ara es té sobre la malaltia.

És molt probable que amb la publicació d'aquest volum no s'hagi exhaurit tot el vano d'aproximacions acadèmiques a la COVID-19, ni ara (queden àmbits per explorar) ni en els propers mesos (em temo que seguirem tenint de què ocupar-nos, tant des del punt de vista sanitari, com econòmic, com ambiental). Algunes d'aquestes aproximacions ja han vist la llum: l'extensa monografia *La nova geografia de la Catalunya postCOVID* (2021) n'és un exemple, com ho és el projecte de recerca «Les mutacions socials de la COVID-19», que s'acaba d'iniciar.

Fa un any vaig publicar un article d'opinió (Ros, 2020) que diferenciava entre cignes negres i rinoceronts grisos: els primers són aquells esdeveniments catàstrofics dels quals no es té experiència prèvia, i els segons són senyals d'alarma als quals no pensem atenció, perquè pensem que són llunyans i no ens afectaran. La pandèmia de la COVID-19 no era un cigne negre (hi havia precedents recents d'epidèmies causades per diferents coronavirus), però sí un rinoceront gris del qual no hem fet cas quan encara es podria haver afrontat i combatut amb èxit. M'agradaria poder dir ara que, en un altre símil animal, la COVID-19 està en camí de convertir-se en una rata de laboratori, de la qual aviat ho coneixerem tot o gairebé tot i contra la qual podrem lluitar per desempallegar-nos-en.

Una felicitació sincera a les seccions de l'Institut d'Estudis Catalans, que han treballat ràpid i bé per oferir a la societat un panorama acadèmic relacionat amb la pandèmia. Encara que aquest pot ser el darrer missatge que els adrecci com a president de l'Institut, les encoratjo a trobar altres temes tan actuals, tan necessitats de ser tractats des de la nostra expertesa com aquest, per seguir oferint a la societat catalana el coneixement acadèmic que l'IEC pot fornir, com ha fet des de la seva fundació fa més d'un segle. Bona feina!

## **BIBLIOGRAFIA**

- BURGUEÑO, J. [ed.] (2021). *La nova geografia de la Catalunya postcovid*. Barcelona: Societat Catalana de Geografia, Institut d'Estudis Catalans.
- ROS, J. D. (2020). «El coronavirus, els cignes negres i els rinoceronts grisos». *Mirabilia*, 30, p. 69-89.